

STUDENTO ATLIEKANČIO STATYBOS DARBŲ PRAKTIKĄ DARBO SAUGOS IR SVEIKATOS INSTRUKCIJA NR. 11

I. BENDROJI DALIS

1. Studentai atlikti statybos darbų praktiką gali turintys teorinių žinių apie statybos darbų įrangą ir žinantys kaip saugiai naudotis darbo įranga ir įrankiais.
2. Studentai atlikti statybos darbų praktiką gali ne jaunesni kaip 18 metų, išklause instruktažą darbo vietoje ir prižiūrimi dėstytojo - darbo vadovo.
3. Studentas statybininkas privalo:
 - 3.1. savavališkai neišjungti, nekeisti ir nešalinti darbo priemonėse, įrenginiuose, pastatuose įrengtų darbuotojų saugos ir sveikatos apsaugos įtaisų, juos tinkamai naudoti ir apie gedimus pranešti dėstytojui – darbo vadovui;
 - 3.2. tinkamai naudoti kolektyvinės ir asmeninės apsaugos priemonės;
 - 3.3. darbo priemones naudoti pagal jų dokumentuose (pasuose), šioje instrukcijoje nurodytus reikalavimus;
 - 3.4. nedelsdamas pranešti dėstytojui – darbo vadovui apie padėtį darbo vietose, patalpose, kuri jo įsitikinimu gali kelti pavojų studentų saugai ir sveikatai, taip pat apie darbuotojų saugos ir sveikatos reikalavimų pažeidimus, kurių pats pašalinti negali, arba neprivalo;
 - 3.5. bendradarbiauti su darbuotojų saugos ir sveikatos specialistu ir dėstytoju įgyvendinant darbuotojų saugos ir sveikatos reikalavimus ir priemones;
 - 3.6. pagal galimybes bei turimas žinias imtis priemonių traumų, ūmių apsinuodijimų, avarijų priežastims pašalinti, apie tai nedelsdamas pranešti dėstytojui – darbo vadovui;
 - 3.7. rūkyti tik tam skirtose vietose;
 - 3.8. pranešti dėstytojui – darbo vadovui apie darbo metu gautas traumas, kitus su darbu susijusius sveikatos sutrikimus;
 - 3.9. laikytis kolegijos vidaus tvarkos taisyklių;
 - 3.10. laikytis asmens higienos reikalavimų, prižiūrėti, kad būtų švarūs darbo drabužiai bei apavas, rankas plauti tik tam skirtomis priemonėmis.
4. Studentas turi teisę:
 - 4.1. reikalauti, kad kolegija sudarytų saugias ir sveikas darbo sąlygas, įrengtų kolektyvinės apsaugos priemones, aprūpintų asmeninės apsaugos priemonėmis;
 - 4.2. sužinoti iš vadovo apie darbo aplinkoje esančius sveikatai pavojingus ir kenksmingus veiksnius;
 - 4.3. atsisakyti dirbti, kai kyla pavojus sveikatai ir gyvybei;
 - 4.4. iškilius klausimams dėl saugos ir sveikatos kreiptis į dėstytoją, ar kolegijos darbo saugos ir sveikatos specialistą.
5. Studento darbo laikas neturi viršyti keturiasdešimt valandų per savaitę.
6. Studentui suteikiama ne ilgesnė kaip dviejų valandų ir ne trumpesnė kaip pusės valandos pertrauka pailsėti ir pavalgyti. Ši pertrauka paprastai suteikiama praėjus pusei darbo dienos laiko, bet ne vėliau kaip po keturių darbo valandų.
7. Studentas privalo būti susipažinęs su priešgaisrinės saugos instrukcijos reikalavimais ir juos vykdyti. Žinoti, kur darbo vietoje yra gaisro gesinimo priemonės, mokėti jomis naudotis, vengti gaisrą sukeliančių veiksmų.

II. PROFESINĖS RIZIKOS VEIKSNIAI. SAUGOS PRIEMONĖS NUO JŲ POVEIKIO

8. Profesinės rizikos veiksniai, galintys pasireikšti darbo vietoje, yra šie:

- 8.1. transporto priemonė;
- 8.2. veikiantis įrenginys, mechanizmas (pvz., neaptvertos sukamosios dalys);
- 8.3. įrankis, pagalbinė priemonė;
- 8.4. slidumas;
- 8.5. elektros srovė;
- 8.6. triukšmas;
- 8.7. transportuojamas kroviny;
- 8.8. kritimas iš aukščio;
- 8.9. dulkės, garai, aerozoliai;
- 8.10. netvarkinga darbo vieta;
- 8.11. fizinė perkrova (rekomenduojama nešti ne daugiau kaip 30 kg);
- 8.12. nukritimas nuo kopėčių, jei jos pastatytos nesilaikant darbuotojų saugos ir sveikatos reikalavimų – prie langų, durų, kurias atveriant kopėčios gali būti nustumtos;

9. Būtinios saugos priemonės:

- 9.1. kai bendras triukšmo lygis studento darbo vietoje viršija 80 dB (A), būtina naudoti antifonus, nuo aerozolių, garų, dulkių, dujų - respiratorių arba dujokaukę;
- 9.2. asmeninės apsaugos priemonės ir jų dėvėjimo (naudojimo) laikas parenkami vadovaujantis darbuotojų aprūpinimo asmeninėmis apsauginėmis priemonėmis nuostatų reikalavimais.

III. STUDENTO VEIKSMAI PRIEŠ DARBO PRADŽIĄ

10. Prieš pradėdamas dirbti, studentas privalo:

- 10.2. apsivilkti tvarkingus darbo drabužius ir atsižvelgdamas į atliekamų darbų pobūdį, pasiruošti asmenines apsaugos priemones;
- 10.3. iš dėstytojo - vadovo gauti darbo užduotį ir aptarti jos atlikimo ypatumus, apsaugos priemones; apžiūrėti, jei reikia sutvarkyti darbo vietą;
- 10.4. patikrinti darbo vietos aptvėrimus, įspėjamuosius bei draudžiamuosius užrašus, ženklus ir pan.;
- 10.5. patikrinti darbo įrankių bei inventorinių pagalbinių priemonių tvarkingumą.
- 10.6. apžiūrėti kopėčias, ar paaukštėjimus, atkreipti dėmesį į medienos būklę. Medinių kopėčių briaunose ir pakopose leistini tik išilginiai ne ilgesni kaip 100 mm ir ne gilesni kaip 5 mm įskilimai. Jeigu yra skersinių įlūžimų, kopėčiomis naudotis draudžiama.

IV. STUDENTO VEIKSMAI DARBO METU

11. Darbo metu studentas turi atkreipti dėmesį į nestabilias konstrukcijas, statybines medžiagas, įrengimus, kurie gali kelti pavojų aplinkiniams ir apie tai pranešti dėstytojui – darbo vadovui.

12. Daiktus, reikalingus ant kopėčių dirbančiam žmogui, reikia ne mėtyti, o kelti į viršų, pririštus prie virvės vidurio. Kad keliami daiktai nesiūbuotų, antrąją virvės galą turi laikyti apačioje stovintis studentas.

13. Kastuvu į dėžes ar vežimėlius birias medžiagas, smulkias šiukšles, nuodegas ir pan. krauti reikia pavėjui, kad jos nepatektų ant praeinančių ir šalia dirbančių žmonių.

14. Darbe galima naudoti tik tvarkingus darbo įrankius, negalima naudotis atsitiktiniais įrankiais ar svirtimis iš anksto neįsitikinus jų patikimumu.

15. Į vežimėlius, priekabas ir automobilius kraunant statybines atliekas, ar medžio drožles, būtina naudotis apsauginiais akiniais.

16. Darbo metu studentui draudžiama:

- 16.1. stovėti transporto eismo vietose;
- 16.2. liesti neizoliuotus ar su pažeista izoliacija laidus, elektros variklius, remtis į įrenginius ir t.t.;

- 16.3. stovėti po keliu kroviniu;
- 16.4. deginti šiukšles ar įvairias medžio bei kitų medžiagų atliekas be atsakingo asmens nurodymo;
- 16.5. savarankiškai įjungti bei išjungti įrenginius, bandyti vairuoti transporto priemones bei pakrovimo ir iškrovimo mechanizmus;
17. Darbo metu kelti, nešti galima tik žinomo svorio medžiagas, detales, daiktus.
18. Iš remontuojamų patalpų ar nuo pastolių statybines atliekas reikia šalinti specialiais uždarais latakais arba sukrovus į inventorines dėžes ar konteinerius nuleisti kranu. Mesti statybines atliekas galima iš ne didesnio kaip 3 m aukščio vietas, į kurias metamos atliekos, būtina aptverti.
19. Darbo vietas, esančias 1,3 m virš žemės arba perdangos paviršiaus (ar aukščiau), reikia aptverti. Jei jų negalima arba netikslinga aptverti, dirbti galima tik su saugos diržais. Diržų tvirtinimo vietas privalo nurodyti darbo vadovas.
20. Statybos aikštelėse, šalia statomų objektų, ar kitose patalpose medžiagos kraunamos ar perkraunamos taip:
- 20.1. supakuotos plytos - ant padėklų, ne aukštesnėmis kaip 1,7 m rietuvėmis;
- plokščios medžiagos - ne aukštesnėmis kaip 1,5 m rietuvėmis su tarpikliais, ne plonesniais kaip 40 mm,
- 20.2. šildymo prietaisai (radiatoriai ir kt.) - atskiromis, ne aukštesnėmis kaip 1 m rietuvėmis;
- maišai su kalkėmis 1,5 - 2 m aukščio rietuvėmis;
- 20.3. ritininės medžiagos - vertikaliai viena eile ant padėklų;
- 20.4. vamzdžiai - ne aukštesnėmis kaip 2 m rietuvėmis. Apatinė vamzdžių eilė turi būti sukrauta ant padėklų, sutvirtintų metalinėmis inventorinėmis atsparomis.
21. Kraunant rąstus, rankomis, rąstų rietuvių aukštis turi būti ne didesnis kaip 2 m. Atstumas tarp rietuvių turi būti ne mažesnis kaip 0,8 m.
22. Medžiagas būtina krauti taip, kad atstumas tarp sienos ir krovinio būtų ne mažesnis kaip 0,8 m, tarp perdangos ir krovinio - 1 m, tarp šviestuvo ir krovinio - 0,5 m.
23. Kraunant statybinių medžiagų rietuves, draudžiama naudoti apvalius tarpiklius. Draudžiama sukrauti medžiagas ir gaminius prie tvorų ir laikinų bei kapitalinių pastato dalių arba į jas atremti.
24. Medžiagas, detales sukrauti reikia ne mažesniu kaip 1 m atstumu nuo natūralaus šlaito pakraščio arba iškastos sutvirtinimo. Draudžiama birias medžiagas kasti iš krūvų apačios.
25. Neleidžiama krauti statybinių medžiagų šalia elektros įrenginių ir praėjimų.
26. Draudžiama lipti ant kaloriferių, ventiliacijos ir kranų priežiūros aikštelių.
27. Ridenant statines, rąstus ir pan. ant vežimėlio ar į automobilio kėbulą, būtina stovėti iš šono, o ne už jų.
28. Nešant įvairias medžiagas, atliekas, pirmasis neštuvus nuo grindų turi pakelti priekyje einantis darbuotojas, o komandą nuleisti juos duoda užpakalyje esantis.
29. Nešti ilgus krovinius galima tik užsidėjus ant pečių, eiti koja kojon, pakelti ir nuleisti pagal komandą.

V. STUDENTO VEIKSMAI AVARINIAIS (YPATINGAIS) ATVEJAIS

30. Pastebėjus, kad gali įvykti nelaimingas atsitikimas ar avarija, nedelsiant nutraukti darbus ir apie tai pranešti dėstytojui, ar darbo vadovui.
31. Įvykus nelaimingam atsitikimui, nukentėjusiajam suteikti pirmąją medicinos pagalbą, prireikus iškviesti gydytoją, apie įvykį pranešti dėstytojui - vadovui, išsaugoti nepakeistą nelaimingo atsitikimo vietą, jeigu tai negresia studentų, ar aplinkinių žmonių gyvybei bei sveikatai.
32. Pastebėjus gaisrą, nedelsiant į gaisrą vietą iškviesti ugniagesius, vadovaujančius darbuotojus, gesinti gaisro židinių turimomis gesinimo priemonėmis.

VI. STUDENTO VEIKSMAI BAIGUS DARBĄ

33. Baigęs darbą, studentas privalo:
- 33.1. sutvarkyti darbo vietą;
- 33.2. sutvarkyti pagalbinį inventorių, nunešti į saugojimo vietą įrankius;

- 33.3. apie nesklaidumus ir trūkumus darbe pranešti dėstytojui – darbo vadovui;
- 33.4. nusiplauti veidą ir rankas šiltu vandeniu su muilu, jei yra galimybė, nusiprausti po dušu;
- 33.5. tvarkingai tam skirtoje vietoje susidėti darbo drabužius.
